

Crna Gora
Ministarstvo prosvjete

CENTAR ZA STRUČNO
OBRAZOVANJE

STANDARD ZANIMANJA

MEDICINSKI TEHNIČAR/ MEDICINSKA TEHNIČARKA U PATOLOŠKOJ LABORATORIJI

SADRŽAJ

1.	OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	2
2.	TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA	3
3.	KLJUČNI POSLOVI.....	4
3.1.	GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA	4
3.2.	GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA	6
3.3.	GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI	9
3.4.	GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI	14
3.5.	GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI.....	16
3.6.	GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA.....	16
3.7.	GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA	16
3.8.	GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA	17
3.9.	GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE.....	18
3.10.	GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA.....	19
3.11.	GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE	21
4.	OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU.....	23
5.	REFERENTNI PODACI.....	24

Napomena:

Svi izrazi koji se u ovom dokumentu koriste u muškom rodu, obuhvataju iste izraze u ženskom rodu.

1. OPŠTE INFORMACIJE O ZANIMANJU

NAZIV ZANIMANJA: MEDICINSKI TEHNIČAR/ MEDICINSKA TEHNIČARKA U PATOLOŠKOJ LABORATORIJI

NIVO: IV1

OPIS ZANIMANJA:

Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji obavlja prijem i upućivanje biološkog materijala na patohistološko, citološko i imunohistohemijsko ispitivanje. Vršiti pripremu uzoraka biološkog materijala za patohistološko, citološko, imunohistohemijsko i molekularna ispitivanja od strane patologa. Obavlja skladištenje i izdavanje pločica i kalupa nakon patološkog ispitivanja.

KOMPETENCIJE

Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Analizira i planira aktivnosti u cilju pripreme za njihovu realizaciju
- Organizuje sopstveni rad za izvođenje dnevnih zaduženja
- Priprema radno mjesto za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji
- Priprema resurse za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji
- Vršiti ličnu pripremu za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji
- Vršiti prijem i upućivanje biološkog materijala na patohistološko, citološko i imunohistohemijsko ispitivanje
- Obavlja pripremu uzoraka biološkog materijala za patohistološko ispitivanje
- Obavlja pripremu uzoraka biološkog materijala za citološko ispitivanje
- Obavlja pripremu uzoraka biološkog materijala za imunohistohemijsko i molekularna ispitivanja
- Vršiti skladištenje i izdavanje pločica i kalupa
- Vršiti prijem i skladištenje potrošnog materijala
- Vršiti obračun i naplatu zdravstvenih usluga
- Vodi radnu dokumentaciju
- Sprovodi postupke za kontrolu kvaliteta rada
- Vršiti održavanje laboratorijskih aparata
- Obavlja komunikaciju sa pacijentima, saradnicima, nadređenima i dobavljačima, u skladu sa pravilima poslovne komunikacije
- Sprovodi postupke i mjere za zaštitu na radu, zaštitu zdravlja i okoline

2. TIPIČNI POSLOVI U OKVIRU ZANIMANJA

Grupe poslova	Ključni poslovi
Analiza, planiranje i organizacija rada	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza i planiranje aktivnosti u cilju realizacije poslova - Organizacija sopstvenog rada za izvođenje dnevnih aktivnosti
Priprema posla i radnog mjesta	<ul style="list-style-type: none"> - Pripremanje radnog mjesta za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji - Pripremanje resursa za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji - Lična priprema za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji
Operativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Prijem i upućivanje biološkog materijala na patohistološko, citološko i imunohistohemijsko ispitivanje - Priprema uzoraka biološkog materijala za patohistološko ispitivanje - Priprema uzoraka biološkog materijala za citološko ispitivanje - Priprema uzoraka biološkog materijala za imunohistohemijsko i molekularna ispitivanja - Skladištenje i izdavanje pločica i kalupa
Komercijalni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Prijem i skladištenje potrošnog materijala - Obračun i naplata zdravstvenih usluga
Administrativni poslovi	<ul style="list-style-type: none"> - Vođenje radne dokumentacije
Poslovi rukovođenja	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova rukovođenja
Nadzor rada	<ul style="list-style-type: none"> - Nema poslova nadzora rada
Obezbjeđivanje kvaliteta	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada
Održavanje i popravke	<ul style="list-style-type: none"> - Održavanje laboratorijskih aparata
Komunikacija	<ul style="list-style-type: none"> - Obavljanje komunikacije sa pacijentima - Obavljanje komunikacije sa saradnicima, nadređenima i dobavljačima
Očuvanje zdravlja i okoline	<ul style="list-style-type: none"> - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu - Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

3. KLJUČNI POSLOVI

3.1. GRUPA POSLOVA: ANALIZA, PLANIRANJE I ORGANIZACIJA RADA

3.1.1. Ključni posao: Analiziranje i planiranje aktivnosti u cilju realizacije poslova

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Analizira dnevna i nedeljna zaduženja u cilju planiranja aktivnosti i **resursa** za realizaciju radnih zadataka
Resursi: supstance, laboratorijsko posuđe i pribor, aparati, ambalaža, potrošni materijal i dr.
- Pregleda prispjele upute za patološke analize u cilju planiranja dnevnih aktivnosti
- Analizira količinu potrošnog materijala i hemikalija u patološkoj laboratoriji i odgovarajućim magacinima u cilju planiranja dopune
- Provjera vrijednosti **parametara** ambijentalnih uslova u radnim prostorijama
Parametri: temperatura, vlažnost, svjetlost i dr.
- Planira sopstveni rad, u skladu sa rasporedom aktivnosti nadređenog
- Planira vrijeme za realizaciju radnog zadatka

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patološkoj laboratoriji
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.1.2. Ključni posao: Organizacija sopstvenog rada za izvođenje dnevnih aktivnosti

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Preuzima upute za analize u patološkoj laboratoriji
- Organizuje dostupnost resursa za rad u patološkoj laboratoriji u cilju optimizacije radnog procesa
- Organizuje realizaciju poslova, u zavisnosti od njihove složenosti, u skladu sa raspoloživim resursima i zahtjevanim rokovima
- Organizuje sprovođenje higijenskih mjera u radnim prostorijama
- Organizuje sprovođenje mjera zaštite na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patološkoj laboratoriji
- Sprovođenje higijenskih mjera u patološkoj laboratoriji

3.2. GRUPA POSLOVA: PRIPREMA POSLA I RADNOG MJESTA

3.2.1. Ključni posao: Pripremanje radnog mjesta za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Provjetrava radne prostorije u cilju stvaranja odgovarajućih uslova za rad
- Osigurava optimalne vrijednosti **parametara** ambijentalnih uslova u **radnim prostorijama**
Parametri: osvjetljenje, temperatura, vlažnost i dr.
Radne prostorije: prostorija za prijem i preuzimanje patohistološkog materijala, prostorija za rezanje, bojenje, provođenje i dr.
- Osigurava adekvatno sprovođenje higijenskih mjera radnih i pomoćnih prostorija prije, za vrijeme i nakon radnog procesa
- Preduzima mjere za obezbjeđenje radnog mjesta, u skladu sa propisima zaštite na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patološkoj laboratoriji
- Sprovođenje dezinfekcije i ostalih higijenskih mjera u patološkoj laboratoriji
- Sprovođenje mjera zaštite na radu

3.2.2. Ključni posao: Pripremanje resursa za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Osigurava dostupnost i pripremljenost **laboratorijskog posuđa i pribora** za dnevni proces rada u patološkoj laboratoriji
Laboratorijsko posuđe i pribor: menzure, laboratorijske čase, stakleni štapići, pipete, plastični nastavci, plastični stalci, predmetna stakla, pokrovna stakla, nosači tkivnog bloka i dr.
- Osigurava dostupnost i pripremljenost **laboratorijskih aparata** za proces rada u patološkoj laboratoriji
Laboratorijski aparati: demineralizator, vodeno kupatilo, sterilizator, reso, precizne vage, mikrotom, aparat za provođenje biopsija, mikroskop, aparat za automatsko bojenje biopsija, konzola za uklapanje biopsija sa toplom i hladnom pločom, radna stanica za preuzimanje biopsija, aparati za imunohistohemiju, PCR aparat za molekularnu patologiju, aparati za spermogramme, aparati za bojenje papa, centrifuge i dr.
- Osigurava raspoloživost hemijskih supstanci za izradu određenih reagenasa (boja)
- Osigurava **resurse** za prijem, skladištenje i izdavanje materijala u patološkoj laboratoriji
Resursi: hladne komore, metalni ormari sa ključem za čuvanje praškastih podloga i reagenasa, police, fioke i dr.
- Osigurava raspoloživost sredstava zaštite u radnim prostorijama, u skladu sa propisima zaštite na radu

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patološkoj laboratoriji
- Laboratorijski aparati, pribor i posuđe
- Sprovođenje mjera zaštite na radu

3.2.3. Ključni posao: Lična priprema za obavljanje poslova u patološkoj laboratoriji

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla
<p>Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:</p> <ul style="list-style-type: none">- Vršiti pranje i dezinfekciju ruku prije započinjanja radne aktivnosti- Nositi odgovarajuću radnu uniformu za rad u patološkoj laboratoriji Radna uniforma: bijela bluza, bijele pantalone, bijeli mantil i bijele neperforirane klompe- Usklađuje higijenski i estetski izgled, u skladu sa profesijom koju obavlja Higijenski i estetski izgled: podvezana i uredna kosa, kratki i uredni nokti, čist i opeglan mantil i dr.- Preduzima mjere za bezbjedan rad upotrebom HTZ opreme pri realizaciji radnog zadatka HTZ oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, zaštitna kapa, zaštitna maska, zaštitne naočare, zaštitni skafander i dr., u skladu sa važećim propisima o zaštiti na radu- Preduzima mjere u vezi sa pravilima ponašanja, mjerama opreza i zaštite u patološkoj laboratoriji
Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla
<ul style="list-style-type: none">- Profesionalni kodeks- HTZ oprema

3.3. GRUPA POSLOVA: OPERATIVNI POSLOVI

3.3.1. Ključni posao: Prijem i upućivanje biološkog materijala na patohistološko, citološko i imunohistohemijsko ispitivanje

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Preuzima **biološki materijal** za patohistološko, citološko i imunohistohemijsko ispitivanje i prateću **medicinsku dokumentaciju** od pacijenta ili saradnika

Biološki materijal: uzorak tkiva, punktat, aspirat, bris i dr.

Medicinska dokumentacija: uput, uputnice za kucanje PH nalaza, odluka sa konzilijuma, istorija bolesti i dr.

- Dodjeljuje redni broj uzorku u knjigu protokola u cilju identifikacije za dalji rad
- Raspoređuje uzorke za ispitivanje u odgovarajuću **patološku laboratoriju**, u zavisnosti od vrste biološkog materijala i patološke analize

Patološka laboratorija: patohistološka, citološka, imunohistohemijska i molekularna

- Unosi podatke o uzorcima i zahtijevanim patološkim analizama u informacioni sistem zdravstvene ustanove

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patološkoj laboratoriji
- Poslovna komunikacija
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.3.2. Ključni posao: Priprema uzoraka biološkog materijala za patohistološka ispitivanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Raspoređuje i samostalno priprema, makroskopski pregleda i obrađuje uzorke biološkog materijala
- Asistira patologu tokom procesa makroskopskog pregleda, uzorkovanja, formiranja i oblikovanja isječaka uzoraka biološkog materijala
- Obavlja kalupljenje **biopsija** za patohistološku analizu u nosaču tkivnog bloka
 - Biopsije:** bioptirani materijal, operativni materijal i autopsijski materijal
- Vršiti pakovanje biopsija na aparatima za procesuiranje uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Upravlja aparatom za procesuiranje biopsije za patohistologiju na odgovarajućem programu, podešavanjem radnih parametara
- Vršiti uklapanje biopsija nakon procesuiranja, na konzoli za uklapanje sa toplom i hladnom pločom i rezanje kalupa sa biopsijom na **mikrotomu**, uz vođenje odgovarajuće evidencije
 - Mikrotom:** klizni i rotacioni
- Vršiti lijepljenje izrezanih biopsija na predmetnom staklu, koristeći vodeno kupatilo na odgovarajućoj temperaturi, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Vršiti **bojenje biopsija** na predmetnom staklu, uz vođenje odgovarajuće evidencije
 - Bojenje biopsije:** ručno ili automatski
- Vršiti prekrivanje izrezane biopsije pokrovnim staklom – montiranje, uz dodatak **sredstava za lijepljenje**, uz vođenje odgovarajuće evidencije
 - Sredstva za lijepljenje:** kanada balzam, DPX i dr.
- Upravlja aparatom za Ex-tempore biopsiju podešavanjem radnih parametara, u cilju pripreme za pregled patologa, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Kompletira prateću medicinsku dokumentaciju uzorka biopsije za dalji mikroskopski pregled od strane patologa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u patohistološkoj laboratoriji
- Aparati i reagensi u patohistološkoj laboratoriji
- Poslovna komunikacija

3.3.3. Ključni posao: Priprema uzoraka biološkog materijala za citološka ispitivanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Vršiti **pripremu tečnih preparata za mikroskopiranje** pri citološkom ispitivanju, pomoću odgovarajućih **aparata**, uz vođenje odgovarajuće evidencije

Priprema tečnih preparata za mikroskopiranje: makroskopsko opisivanje, centrifugiranje, razmazivanje, sušenje, bojenje i prekrivanje pokrovnim staklom

Aparati: centrifuga, aparat za bojenje i dr.

- Vršiti **pripremu nativnih uzoraka za izradu spermograma** pomoću odgovarajućih aparata, uz vođenje odgovarajuće evidencije

Priprema nativnih uzoraka za izradu spermograma: razmazivanje uzorka na pločicu nakon definisanog vremena, makroskopsko opisivanje preparata i mikroskopiranje preparata prije patologa

- Vršiti **pripremu uzorka za papanikolau test** pomoću odgovarajućih **aparata**, uz vođenje odgovarajuće evidencije

Priprema uzorka za papanikolau test: fiksiranje prethodno razmazanog uzorka, bojenje, sušenje, prekrivanje pokrovnim staklom ili ljuspicom kanada balzama ili DPX i dr.

Aparati: aparat za bojenje papa, LBC aparati i dr.

- Kompletira prateću medicinsku dokumentaciju uzorka za citološka ispitivanja za mikroskopski pregled od strane patologa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u citološkoj laboratoriji
- Aparati i reagensi u citološkoj laboratoriji
- Poslovna komunikacija

3.3.4. Ključni posao: Priprema uzoraka biološkog materijala za imunohistohemijska i molekularna ispitivanja

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Reže kalup sa biopsijom pomoću aparata za rezanje - mikrotoma, koji je odredio patolog, na silikoniziranim predmetnim staklima u cilju dobijanja izrezanog markera, uz vođenje odgovarajuće evidencije
 - Stavlja izrezane markere za imunohistohemijska i molekularna ispitivanja u termostat na odgovarajući temperaturni režim, u trajanju od 24 sata
 - Vršiti kuvanje markera za imunohistohemijska ispitivanja nakon termostatiranja, u PT-LINK aparatu za kuvanje na određenoj temperaturi i određenom buferu za kuvanje
 - Vršiti hlađenje markera za imunohistohemijska ispitivanja u posudama za hlađenje na određenoj temperaturi
 - Vršiti pripremu uzorka za pregled patologa, pomoću aparata za imunohistohemijska i PCR aparata za molekularna ispitivanja, podešavanjem radnih parametara, uz vođenje odgovarajuće evidencije
 - Vršiti dehidriranje markera, nanošenjem odgovarajućih reagenasa na marker ili njegovim potapanjem u iste
 - Pokriva markere pokrovnim staklima ili ljusticama uz dodatak **sredstava za lijepljenje**, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Sredstva za lijepljenje:** kanada balzam, DPX i dr.
- Kompletira prateću medicinsku dokumentaciju uzorka za imunohistohemijska ispitivanja za mikroskopski pregled od strane patologa

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Organizacija rada u laboratoriji za imunohistohemijska i molekularna ispitivanja
- Aparati i reagensi u laboratoriji za imunohistohemijska i molekularna ispitivanja
- Poslovna komunikacija

3.3.5. Ključni posao: Skladištenje i izdavanje pločica i kalupa

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Vršiti slaganje pločica i kalupa po rednom broju iz protokola za patohistologiju, citologiju i imunohistohemiju sa molekularnim analizama, u prostoriju za skladištenje, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Vršiti slaganje pločica u odgovarajućim kutijama u skladu sa rednim brojem iz protokola i njihovo skladištenje u magacinima, na sobnoj temperaturi, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Vršiti skladištenje kalupa, u odgovarajućim kutijama u magacinima, na sobnoj temperaturi, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Vršiti izdavanje pločica i kalupa nakon završene tehničke obrade na lični zahtjev pacijenta ili rodbine uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Preuzima vraćene, ranije uzete pločice i kalupe od pacijenta ili rodbine, uz vođenje odgovarajuće evidencije
- Vršiti odlaganje vraćenih pločica i kalupa u magacinima, na sobnoj temperaturi, uz vođenje odgovarajuće evidencije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Odlaganje pločica i kalupa nakon tehničke obrade
- Izdavanje pločica i kalupa nakon završene tehničke obrade
- Poslovna komunikacija

3.4. GRUPA POSLOVA: KOMERCIJALNI POSLOVI

3.4.1. Ključni posao: Prijem i skladištenje potrošnog materijala

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Izrađuje prijedlog specifikacija potrošnog **materijala** u patološkoj laboratoriji
 - Materijal:** hemikalije, laboratorijsko posuđe, ambalaža, zaštitna sredstva za rad i sl.
- Vršiti preuzimanje i provjeru ispravnosti preuzetog potrošnog materijala u pogledu oštećenja u prisustvu dobavljača, uz izradu službene zabilješke
- Vršiti provjeru količina preuzetog materijala i rokova trajanja prispjelih dijagnostikuma u odnosu na fakturu i eventualno zalihe laboratorije
- Vršiti odlaganje i skladištenje preuzetog materijala na predviđena mjesta, u skladu sa propisanim procedurama
- Vršiti trebovanje i popisivanje potrošnog materijala, u skladu sa utvrđenim procedurama
- Dostavlja podatke o stanju zaliha potrošnog materijala i rokovima trajanja hemikalija
- Sortira hemikalije i potrošni materijal po određenom kriterijumu
- Utvrđuje trenutno stanje hemikalija i potrošnog materijala u pogledu količine zadužene na trenutno stanje
- Utvrđuje brojno stanje hemikalija i potrošnog materijala koji ne zadovoljavaju u pogledu roka trajanja i fizičkog stanja i izgleda u cilju njenog opisa
- Odlaze hemikalije i potrošni materijal za otpis na predviđeno mjesto na zakonom propisan način uz viđenje adekvatne evidencije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Izrada specifikacija potrošnog materijala
- Prijem i skladištenje potrošnog materijala
- Poslovna komunikacija

3.4.2. Ključni posao: Obračun i naplata zdravstvenih usluga

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Vršiti obračun i naplatu participacije i zdravstvenih usluga, u skladu sa cjenovnikom zdravstvene ustanove, za ambulantne pacijente/ davaoce
- Vršiti obračun zdravstvenih usluga, u skladu sa cjenovnikom zdravstvene ustanove, za bolničke pacijente
- Razvrstava i prosjeđuje objedinjene račune i upute, službi za finansije na dalji obračun
- Predaje novac od naplaćenih participacija i pruženih usluga, na blagajnu zdravstvene ustanove

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Obračun izvršenih usluga
- Poslovna komunikacija

3.5. GRUPA POSLOVA: ADMINISTRATIVNI POSLOVI

3.5.1. Ključni posao: Vođenje radne dokumentacije

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Vršiti unošenje podataka o pristiglim preparatima na dnevnom i nedjeljnom nivou u knjigu protokola i informacionom sistemu
- Vodi evidenciju završenih nalaza od strane patologa na dnevnom nivou u knjigu protokola i informacionom sistemu
- Vršiti izdavanje nalaza pacijentu uz svojeručni potpis pacijenta u knjigu protokola
- Vršiti razvrstavanje završenih nalaza u cilju distribucije odgovarajućim radnim jedinicama koje su ih dostavile
- Vodi evidenciju o sprovođenju higijenskih mjera u radnim prostorijama
- Vodi evidenciju o količini i vrsti otpadnog materijala nastalog u patološkoj laboratoriji
- Vršiti odlaganje i arhiviranje trajne dokumentacije u magacinima

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije
- Vođenje evidencija i radne dokumentacije
- Poslovna komunikacija

3.6. GRUPA POSLOVA: POSLOVI RUKOVOĐENJA

- Nema poslova rukovođenja.

3.7. GRUPA POSLOVA: NADZOR RADA

- Nema poslova nadzora rada.

3.8. GRUPA POSLOVA: OBEZBJEĐIVANJE KVALITETA

3.8.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka za kontrolu kvaliteta rada

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Izvršava poslove i radne zadatke, u skladu sa važećim zakonskim propisima, standardima kvaliteta i dobrom laboratorijskom praksom
- Vršiti kontrolu rokova trajanja hemikalija i reagenasa i izdvajanje za rashod sa isteklim rokom trajanja
- Vršiti kontrolu ispravnosti aparata i tehničke opreme u patološkoj laboratoriji, u skladu sa pratećom tehničkom dokumentacijom
- Preduzima mjere u vezi sa pravilima ponašanja, mjerama opreza i zaštite u medicinskim laboratorijama
- Preduzima mjere u cilju izbjegavanja pojave kontaminacije uzoraka i radnih površina

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Standardi, procedure i propisi u medicinskim laboratorijama

3.9. GRUPA POSLOVA: ODRŽAVANJE I POPRAVKE

3.9.1. Ključni posao: Održavanje laboratorijskih aparata

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Koristi aparate i pribor, u skladu sa uputstvom proizvođača
- Vrš redovno čišćenje aparata i opreme za rad, prije i nakon korišćenja, u skladu sa uputstvom proizvođača
- Vrš kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti aparata i pribora za rad prije započinjanja radnog procesa
- Vrš prijavljivanje uočenih nepravilnosti u radu laboratorijskih aparata, nadležnom licu, u skladu sa utvrđenom procedurom
- Obilježava na vidnom mjestu da je aparat u neispravnom stanju
- Vrš zamjenu pojedinih rezervnih/ potrošnih djelova na laboratorijskim aparatima, u skladu sa pratećom tehničkom dokumentacijom

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Korišćenje i održavanje laboratorijskih aparata u patološkoj laboratoriji

3.10. GRUPA POSLOVA: KOMUNIKACIJA

3.10.1. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa pacijentima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Komunicira sa pacijentima pružajući odgovarajuće, jasne, objektivne i istinite informacije
- Komunicira sa pacijentima koristeći pravila poslovne komunikacije
- Komunicira sa pacijentima poštujući pravila Etičkog kodeksa
- Komunicira sa pacijentima poštujući njihovu privatnost i čuvanje medicinske tajne

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Poznavanje stranog jezika
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.10.2. Ključni posao: Obavljanje komunikacije sa saradnicima, nadređenima i dobavljačima

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima, nadređenima i dobavljačima, u cilju obezbjeđivanja potrebnih resursa za rad, koristeći stručnu terminologiju
- Uspostavlja komunikaciju sa saradnicima i nadređenima, u cilju planiranja rasporeda radnog vremena i korišćenja odmora
- Obavlja komunikaciju sa saradnicima telefonom, u pisanoj formi, elektronskom poštom ili lično, koristeći pravila poslovne komunikacije
- Osigurava sigurnost i povjerljivost podataka, u skladu sa utvrđenim protokolom
- Izvještava nadređenog o toku i fazama radnog procesa, koristeći stručnu terminologiju i pravila poslovne komunikacije

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Poslovna komunikacija
- Primjena stručne terminologije
- Upotreba informaciono-komunikacione tehnologije

3.11. GRUPA POSLOVA: OČUVANJE ZDRAVLJA I OKOLINE

3.11.1. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu na radu

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Sprovodi propise i mjere iz oblasti zaštite zdravlja i bezbjednosti na radu
- Preduzima sve korake u cilju obezbjeđenja sigurnog sistema rada u domenu svojih nadležnosti
- Identifikuje sve opasnosti iz procesa rada i umanjuje rizike za nastanak povreda na radu, kao i profesionalnih oboljenja
- Pravilno koristi laboratorijsko posuđe, pribor, aparate i reagense, prema utvrđenoj proceduri i uputstvima proizvođača
- Primjenjuje higijensko-tehničke mjere zaštite u radu u patološkoj laboratoriji
- Koristi zaštitna sredstva i opremu pri radu, u skladu sa standardima i uputstvima proizvođača
- Bezbjedno odlaže hemikalije, pato-anatomske otpad i druge materijale visokog rizika po zdravlje
- Sprovodi mjere zaštite za bezbjedan rad i sprečavanje manje ili veće havarije u patološkoj laboratoriji
- Pruža prvu pomoć saradniku u slučaju povrede na radu, u skladu sa procedurom
- Sprovodi mjere za siguran rad, u skladu sa propisima o korišćenju zaštitnih sredstava i opreme, **HTZ oprema**

HTZ oprema: zaštitna obuća, zaštitna odjeća, zaštitne rukavice, zaštitna kapa, zaštitna maska, zaštitne slušalice za uši, zaštitne naočare

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Mjere zaštite na radu
- Vrste profesionalnih oboljenja
- Zaštitna sredstva i oprema
- Osnove pružanja prve pomoći

3.11.2. Ključni posao: Sprovođenje postupaka i mjera za zaštitu zdravlja i okoline

Aktivnosti za realizaciju ključnog posla

Za uspješnu realizaciju ključnog posla, Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji:

- Sprovodi preventivne mjere za očuvanje sopstvenog zdravlja, zdravlja svojih saradnika i pacijenata
- Sprovodi preventivne mjere pri radu sa supstancama koje su opasne po zdravlje
- Održava radni prostor čistim i urednim prije i nakon završetka posla
- Sortira različite vrste otpadnog materijala na odgovarajući način i u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Obilježava i odlaže različite vrste otpada na odgovarajući način i za to predviđeno mjesto, u skladu sa propisima o zaštiti životne sredine
- Osigurava poštovanje zakonske regulative i propisa iz oblasti zaštite životne sredine

Oblasti znanja za realizaciju ključnog posla

- Značaj očuvanja životne sredine
- Ekološki standardi za odlaganje otpadnog materijala
- Upravljanje patoanatomskim otpadom

4. OSTALE INFORMACIJE O ZANIMANJU

Sektor i podsektor prema NOK-u	Sektor: Zdravstvo i socijalna zaštita Podsektor: Zdravstvo
Šifra i naziv zanimanja ili grupe zanimanja prema SKZ/ ISCO-u	3212 Tehničari u patološkim i medicinskim laboratorijama
Tipično radno okruženje i uslovi rada	Medicinski tehničar u patološkoj laboratoriji, obavlja posao u laboratorijama i punktovima za analizu biološkog materijala. Radi u zatvorenom prostoru, stojeći ili sjedeći. Pri radu sa infektivnim materijalom i različitim supstancama, neophodno je korišćenje zaštitne opreme i primjena propisa o zaštiti na radu. Određene poslove obavlja samostalno, a neke pod neposrednim nadzorom.
Srodna zanimanja	Medicinski tehničar za biohemijsko laboratorijsku dijagnostiku i transfuziju, Medicinski tehničar u mikrobiološkoj laboratoriji i Zdravstveno sanitarni tehničar
Ostale informacije	

5. REFERENTNI PODACI

Naziv dokumenta: Standard zanimanja Medicinski tehničar/ Medicinska tehničarka u patološkoj laboratoriji

Kod dokumenta: SZ-090141-MTPL

Datum usvajanja dokumenta: 03. mart 2021. godine

Sjednica nadležnog Savjeta na kojoj je dokument usvojen: X sjednica Savjeta za kvalifikacije

Radna grupa za izradu dokumenta:

1. Boban Peruničić, visoko strukovni tehničar, glavni tehničar Centra za patologiju, Klinički centar Crne Gore
2. Dr Marijana Mimović, specijalista mikrobiologije sa parazitologijom, Odjeljenje za virusologiju i imunologiju infekcija, Institut za javno zdravlje Crne Gore; saradnik u nastavi, Univerzitet Crne Gore, Medicinski fakultet
3. Dr Danijela Rajković-Laković, specijalista mikrobiologije sa parazitologijom, načelnik Odjeljenja za parazitologiju i mikologiju, Institut za javno zdravlje Crne Gore
4. Zoran Popović, tehnolog laboratorijske dijagnostike iz oblasti medicinskih nauka, specijalista inženjer upravljanja zdravstvenom bezbjednošću hrane i vode, glavni tehničar Centra za medicinsku mikrobiologiju, Institut za javno zdravlje Crne Gore, nastavnik, JU Stručna medicinska škola Podgorica
5. Dr Nevena Terzić-Stanić, specijalista kliničke biohemije, subspecijalista kliničko biohemijske reumatologije, direktor Centra za kliničko laboratorijsku dijagnostiku, Klinički centar Crne Gore
6. Doc. dr Snežana Pantović, docent medicinske biohemije i specijalista transfuzione medicine, Univerzitet Crne Gore, Medicinski fakultet
7. Prim. dr sc. med. Milica Vuksanović, specijalista medicinske biohemije, PZU „Poliklinika dr Vuksanović“ Bar
8. Nebojša Joksimović, strukovno sanitarno ekološki inženjer-specijalista, glavni tehničar Odjeljenje za higijenu, životnu sredinu i zdravlje, Institut za javno zdravlje Crne Gore
9. Milena Đuričković, specijalista sanitarne hemije, načelnik Laboratorije za sanitarnu hemiju i ekotoksikologiju, Institut za javno zdravlje Crne Gore, nastavnik, JU Stručna medicinska škola Podgorica

Koordinator:

Jadranka Radunović, diplomirani inženjer hemijske tehnologije, samostalni savjetnik I, JU Centar za stručno obrazovanje Crne Gore

Ostale informacije:

Lektura: Magdalena Jovanović, samostalni savjetnik I za odnose sa javnošću, organizaciju događaja i lektorisanje, JU Centar za stručno obrazovanje

Dizajn i tehnička obrada: Danilo Gogić, savjetnik I – administrator, JU Centar za stručno obrazovanje

Dokument je rađen u okviru IPA Projekta „Razvoj kvalifikacija stručnog obrazovanja u skladu sa potrebama tržišta rada“.